

Källan stödboende

Verksamhetsform: Entreprenad, Frälsningsarmén DNR 2015/KS0176

Chef: Per Arenlid

Kvalitetsgranskningen genomfördes: 150204 – 150228

Genomförd av:

Eva Lindgren

Linda Vikman

Kvalitetscontroller

Kvalitetscontroller

eva.lindgren@tyreso.se

linda.vikman@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till socialförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 2015-03-19

Catrin Ullbrand

Chef för kvalitetsenheten

Innehållsförteckning

Sammanfattning av granskning på Källans stödboende	5
Syfte	6
Metod	6
1 Verksamhetens förutsättningar.....	7
1.1 Allmänt.....	7
1.2 Avtalet med Tyresö kommun.....	8
1.2.1 Bedömning	9
1.3 Samverkan.....	9
1.3.1 Bedömning	9
1.4 Lokaler och miljö	9
1.4.1 Bedömning	10
1.5 Ledning	10
1.5.1 Bedömning	10
1.6 Personal och bemanning	11
1.6.1 Bedömning	11
2 Verksamhetens innehåll.....	11
2.1 Delaktighet och inflytande	11
2.1.1 Bedömning	11
2.2 Social dokumentation.....	12
2.2.1 Bedömning	12
2.3 Kontaktmannaskap	12
2.3.1 Bedömning	12
2.4 Aktiviteter	13
2.5 Måltider	13
2.6 Boendetrappan	13
2.6.1 Bedömning	14
2.7 Trygg och säker verksamhet.....	14
2.7.1 Bedömning.....	15
3 Måluppfyllelse och kvalitetsarbete.....	15
3.1 Kvalitetsarbete	15
3.1.1 Bedömning.....	15
Referenser.....	16

Sammanfattning av granskning på Källans stödboende

- ◆ De boende kan i stor utsträckning påverka verksamhetens innehåll.
- ◆ Personalen har regelbunden handledning med extern handledare.
- ◆ Det eftersatta underhållet av lokalerna behöver åtgärdas och köket behöver dimensioneras och utrustas efter antal boende.
- ◆ Gällande avtal med Tyresö kommun är bristfälligt och behöver ses över av socialförvaltningen.
- ◆ Det bör utredas vilka regler som gäller för livsmedelshantering på Källan.
- ◆ Innehållet i kontaktmannaskapet behöver förtydligas och förankras.
- ◆ Strukturerade uppföljningssamtal med de boende behöver genomföras regelbundet.
- ◆ Kriterierna för vad som krävs för att komma vidare i boendetrappan behöver förtydligas och ska framgå av genomförandeplanen.
- ◆ Personalen behöver kompetensutveckling för att kunna säkerställa att kraven på drogfrihet följs.
- ◆ Rutiner för att säkerställa drogfrihet och göra riskbedömningar behöver utvecklas.
- ◆ Det saknas genomförandeplaner för samtliga boende. Detta bör åtgärdas snarast.
- ◆ Det saknas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Detta bör åtgärdas snarast.

Kvalitetsnivåer

- ◆ Grönt visar goda exempel som med fördel kan spridas till andra enheter.
- ◆ Gult innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
- ◆ Rött innebär att verksamheten uppvisar brister som behöver åtgärdas.

Syfte

Syftet med granskningarna är att, ur ett medborgarperspektiv, beskriva kvaliteten i socialtjänstens verksamheter. Med medborgare menas den eller de personer som är direkt berörda av den granskade verksamheten.

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om granskningsplan för privat och kommunal verksamhet. Granskningarna utförs av kvalitetsenheten, Medborgarfokus.

Metod

En genomgång av de dokument som rör verksamheten görs både inför, och löpande under granskningsprocessen. Vilka dokument som granskats framgår under rubriken ”referenser”. Granskningen innefattar intervjuer och samtal med enhetschef, personal, boende och anhöriga. Den sociala dokumentationen kring de boende granskas. Förutom granskning av dokument genomförs även deltagande observationer på verksamheten.

Att arbeta med deltagande observation innebär att en observatör vistas på enheten vid ett antal tillfällen och under ett antal timmar per tillfälle.

Observatören följer verksamheten och de aktiviteter som pågår vid flera olika tidpunkter under dygnet för att få en bild av hur verksamheten fungerar under hela dygnet. Observationen har ett medborgarperspektiv och utgår från aktuell lagstiftning. Under observationen iakttas bland annat:

- inflytande, tillräcklig hjälp
- bemötande och personalens agerande
- trygghet
- måltider
- genomförandeplaner och social dokumentation

Det görs både anmälda och oanmälda verksamhetsbesök.

Resultatet av granskningen återkopplas både muntligt och skriftligt till verksamheten som därmed har möjlighet att faktagranska innehållet innan rapporten färdigställs. Rapporten överlämnas sedan till socialförvaltningen som avgör vilka åtgärder verksamheten eventuellt behöver vidta. Den färdiga rapporten anmäls till socialnämnden och publiceras på www.tyreso.se.

Bedömningen av enhetens kvalitet vägs samman av:

- **Verksamhetens förutsättningar (strukturkvalitet)**
Granskningen grundar sig på gällande lagstiftning, Socialstyrelsens föreskrifter, kommunens riktlinjer och gällande avtal.

- **Arbetet i verksamheten (processkvalitet)**
Processer, rutiner och arbetssätt beskrivs och bedöms i förhållande till uppdraget.
- **Måluppfyllelse (resultatqualitet)**
Granskningen grundar sig på Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete¹.

1 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs granskningen av verksamhetens organisation, ledning, personal, lokaler och övriga resurser.

1.1 Allmänt

Stödboendet Källan, för personer med missbruksproblematik, drivs av Frälsningsarmén på uppdrag av Tyresö kommun. Ett stödboende inom socialtjänsten är enligt Socialstyrelsens termbank:

”boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av tillsyn och stöd men inte vård eller behandling.”

Samtliga personer som är boende på Källan har ett biståndsbeslut från vuxenheten om plats på Källan. Biståndsbeslutet fattas enligt Socialtjänstlagens fjärde kapitel första paragrafen². I lagtexten är det formuleringarna om bistånd till sin ”livsföring i övrigt” som ligger till grund för beslutet.

Vuxenheten lämnar ett uppdrag, baserat på biståndsbeslutet till Källan. I uppdraget framgår vilket stöd som personen behöver när det gäller praktiska vardagsaktiviteter. Målsättningen med vistelsen framgår inte i uppdraget och inte heller personens bakgrund och annat som är relevant för utförandet av insatsen. Socialstyrelsen menar att utföraren, i det här fallet Källan, behöver ha tillgång till de uppgifter som behövs för att insatsen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt (Socialstyrelsen, 2015:460).

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd³ framgår det tydligt vad uppdraget ska innehålla:

- Vilken bedömning nämnden gjort av den enskildes behov
- Vad som ingår i uppdraget
- Vilket eller vilka mål som gäller för insatsen
- Former för uppföljning i det enskilda fallet

¹ Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9

² Socialtjänstlagen 4 kap 1§: ”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt” ”Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (2010:52).”

³ Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av Sol, LVU, LVM och LSS, (SOSFS 2014:5)

- Vilken information som efter en prövning enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 15 kap. 1§ SoL eller 29§ LSS ska återföras till nämnden i samband med att insatsen avslutas och
- Namn och kontaktuppgifter till ansvarig handläggare hos nämnden

Gemensamt för samtliga som beviljats plats på Källan är att de har någon form av beroendeproblematik och behov av individuellt anpassat stöd från personalen. Vid inflyttning tecknas ett avtal mellan den boende och Källan där det bland annat står att drogfrihet krävs. Avtalet undertecknas av båda parter.

Källan har plats för 20 vuxna med missbruksproblematik uppdelat på två verksamheter, Källan 1 och Källan 2. Vid tidpunkten för granskningen bor fyra kvinnor och 11 män på enheten. Av de boende är fyra personer mellan 19-25 år, tre personer är mellan 26-40 år och tio personer är 41 år eller äldre. De senaste åren har målgruppen förändrats i och med att fler yngre personer beviljas plats.

Tidigare granskning gjordes av socialförvaltningen 2012 och verksamheten hade då inga anmärkningar.

På Frälsningsarméns hemsida står följande att läsa:

”Källan ska utifrån en kristen och andlig livssyn sträva efter att skapa en god drogfri livskvalitet utifrån individens och Källans förutsättningar. Källan ska ta tillvara på och utveckla individens egna resurser under så hemlika former som möjligt.”⁴

Enligt de intervjuade personerna, både personal och boende, förekommer inga religiösa aktiviteter på boendet. En gång i månaden har de boende möjlighet att samtala enskilt med en etisk rådgivare från Frälsningsarmén.

1.2 Avtalet med Tyresö kommun

För att driva ett stödboende krävs inget tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Detta innebär att IVO inte har något tillsynsansvar.

Socialstyrelsen har heller inte fastställt några verksamhetsspecifika riktlinjer och stöddokument för boendeformen. Detta ställer extra höga krav på de avtal som tecknas mellan kommun och utförare.

I gällande avtal saknas en tydlig beskrivning av uppdragets innehåll. Det ursprungliga avtalet skrevs 2003 och förnyas automatiskt med två år i taget om ingen av parterna väljer att säga upp det. Ett nytt avtal tecknades 2014, men utan att innehållet reviderades. I avtalet bör de grundläggande kraven som ställs på verksamheten framgå. De grundläggande kraven är bland annat att verksamheten ska utföras enligt gällande lagar och föreskrifter och allmänna råd, att verksamheten är drogfri, vilken den tänkta målgruppen är och om någon form av sysselsättning krävs av de boende, ledningens och personalens

⁴ <http://www.fralsningsarmen.se/kallan/>

kompetens samt verksamhetens innehåll. Avtalet bör ses över av socialförvaltningen.

1.2.1 Bedömning

Gällande avtal med Tyresö kommun är bristfälligt och behöver ses över av socialförvaltningen.

1.3 Samverkan

För att verksamheten på Källan ska fungera optimalt krävs samverkan med andra aktörer. I första hand handlar det om vuxenenheten, polisen, primärvården, beroendevården, arbetsförmedlingen, och andra funktioner eller personer som finns runt de boende.

Avdelningschefen för individ- och familjeomsorgen ingår i en styrgrupp tillsammans med chefen på Källan, enhetschefen för vuxenenheten och en chef från Frälsningsarmén centralt. Förutom styrgruppsmöten träffas cheferna för vuxenenheten och Källan regelbundet för att diskutera aktuella frågor. Det saknas struktur för att dokumentera och följa upp det som tas upp på mötena. Syftet med dessa möten är att diskutera aktuella frågor som rör verksamheten och de boende.

Vid tidpunkten för granskningen saknades regelbunden samverkan med primärvården om de boendes eventuella behov av insatser från hälso- och sjukvården, exempelvis läkemedelshantering.

På Källan finns överfallslarm avsedda att användas av personalen. Larmen hänger på en krok på väggen i personalens sovrum och vid granskningstillfällena bar ingen av personalen larmen på sig. Enligt chefen är det inte optimalt att larmet går direkt till ett väktarbolag eftersom väktarna inte kan ingripa fysiskt om det skulle behövas. Chefen berättar också att det vid ett flertal tillfällen dröjt länge, uppemot 2,5 timmar, innan polisen varit på plats efter att personalen larmat. Vidare uppger han att han försökt förbättra samverkan med polisen, men utan framgång. Det är dock ovanligt att det händer att personal behöver ringa polis eller använda larmet.

1.3.1 Bedömning

Samverkansformerna kan utvecklas.

Överfallslarmen bör användas av personalen.

1.4 Lokaler och miljö

Både Källan 1 och 2 består av enplanshus och de ligger nära allmänna kommunikationer och service. På Källan 1 finns gemensamma utrymmen som kök, kontor, tvättstuga samt kombinerat tv- och matrum och lokalerna ger ett slitet intryck. De boende har egna små rum men delar toalett och

hygienutrymmen. De flesta uppgav också att det är jobbigt att dela hygienutrymmen och toalett. Ingen av de intervjuade boende upplevde att den slitna miljön var något problem, men däremot tyckte flera att boenderummen är för små. Det finns ett städschema där de boende ansvarar för städningen var sin dag, men det fungerar enligt de boende dåligt. Samtliga tillfrågade upplevde städningen av hygienutrymmen och toaletter som en källa till irritation.

Boende och personal lagar all mat. Standarden i köket är som i ett vanligt hushållskök, vilket innebär att både arbetsytor och kyl- och frysutrymmen är små. Köket är inte dimensionerat i förhållande till antal boende på Källan. Flera uppgav att är svårt att vara fler än två i köket samtidigt. Natttid är köket låst, men ett litet kylskåp i tv-matrummet finns för de boende. Tillstånd och rutiner för hantering av livsmedel saknas. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har inte kunnat ge besked om vilka regler som gäller för verksamheter som Källan.

Källan 2 består av enskilda lägenheter bestående av ett rum med trinett och badrum. Där finns också ett litet rum avsett för möten för boende och/eller personal. Boende på Källan 2 har möjlighet att laga sin egen mat men får mot en mindre kostnad äta på Källan 1.

1.4.1 Bedömning

Det eftersatta underhållet av lokalerna behöver åtgärdas.

Köket behöver dimensioneras och utrustas efter antal boende.

Det bör utredas vilka regler som gäller för livsmedelshantering på Källan.

1.5 Ledning

Nuvarande chef har arbetat på Källan sedan hösten 2013. Han har tidigare arbetat i liknande verksamheter och har många års erfarenhet av arbete i ledande position. Både personal och boende uttrycker att de har ett stort förtroende för chefen och de upplever att han är närvarande och tillmötesgående. Samtliga tillfrågade menade att de skulle kunna vända sig direkt till chefen med klagomål, önskemål eller andra frågor. Chefens deltar aktivt i det dagliga arbetet genom att följa med de boende på olika typer av möten och liknande och han äter ofta tillsammans med de boende.

Chefen har sitt kontor i samma korridor där de boende har sina rum och dörren står oftast öppen.

1.5.1 Bedömning

Chefen är närvarande i verksamheten och delaktig i det dagliga arbetet.

1.6 Personal och bemanning

Vid tidpunkten för granskningen arbetade sex personer på Källan, samtliga arbetade heltid (6,0 åa). Förutom den tillsvidareanställda personalen arbetar ett fåtal timvikarier på enheten, men enligt de intervjuade, både personal och chef, behövs det fler vikarier. Det hände flera gånger under granskningsperioden att personal arbetade ensamma trots att de enligt schemat ska vara två. Personalen har antingen någon form av utbildning inom området eller lång erfarenhet från arbete i liknande verksamheter. Vissa har både relevant utbildning och erfarenhet inom området.

Sjukfrånvaron var under 2014 2,21 procent. Under 2014 har personalomsättningen varit 50 %, dvs. tre av sex anställda har slutat. Det är enligt chefen, svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.

Personalen har handledning en gång i månaden med en extern handledare. Personalmöte där det finns möjlighet att diskutera aktuella frågor i verksamheten genomförs en gång i veckan. Enligt personalen fungerar det bra och de upplever att de får det stöd de behöver även om behovet av att prata är stort och de gärna skulle se fler tillfällen till reflektion.

1.6.1 Bedömning

Personalen har regelbunden handledning med extern handledare.

2 Verksamhetens innehåll

Här beskrivs granskning av de processer och arbetssätt som används i verksamheten för att uppfylla målsättningen i uppdraget.

2.1 Delaktighet och inflytande

Var tredje vecka har de boende husmöten tillsammans med någon ur personalen. På husmötena pratar man om vad som händer på Källan, framför synpunkter och tar upp andra aktuella frågor. Vad som tas upp på mötena, och hur ofta de har möten, är upp till de boende. En representant från husmötet framför de boendes synpunkter vid personalmötena. Det finns också en förslagslåda uppsatt på Källan 1 och i den mån förslag kommer in, tas de upp på husmötena. Enligt de intervjuade, både boende och personal, används lådan sällan. Några av de intervjuade uppgav att de inte visste att lådan fanns och några andra hade glömt bort den. De boendes synpunkter och förslag, gällande exempelvis aktiviteter och matsedeln, tas till vara.

2.1.1 Bedömning

De boende kan i stor utsträckning påverka verksamhetens innehåll.

2.2 Social dokumentation

Samtliga boende ska ha en aktuell genomförandeplan där målet med vistelsen ska framgå tillsammans med en planering för hur insatserna ska genomföras. Genomförandeplanen ska utgå från målsättningen i uppdraget och fokus i planen ska ligga på *hur*, inte på vad som ska göras. Detaljerade uppdrag från vuxenheten som beskriver målsättningen med vistelsen saknas. Samtliga boende saknade genomförandeplaner.

Löpande dokumentation finns för samtliga boende, men den är i de flesta fall bristfällig. I några fall förekom värderande formuleringar i dokumentationen. Samtliga boendes dokumentation förvaras i samma pärm åtskilda av flikar. Pärmen förvaras i det rum där personalen har sin sovande jour. Dörren till rummet ska alltid vara låst. I samband med att de brister som fanns rörande förvaringen av dokumentationen påpekades, åtgärdades detta av ansvarig chef. Efter genomförd granskning förvaras dokumentationen enligt gällande regler.

2.2.1 Bedömning

Genomförandeplaner behöver upprättas för samtliga boende.

Dokumentationen ska förvaras enligt gällande föreskrifter.

2.3 Kontaktmannaskap

Vid inflyttning utses två kontaktmän till varje boende. Kontaktmannen ansvarar för att följa upp den boendes vistelse på Källan och ska fungera som ett stöd i genomförandet av de beslutade insatserna. Skriftlig beskrivning av vad kontaktmannaskapet innebär saknas. Enligt Källans verksamhetsberättelse för 2014 har kontaktmannen och den boende regelbundna samtal var sjunde till tionde dag. Under dessa samtal ska uppföljning av planeringen ske och samtalen ska dokumenteras. Vid tidpunkten för granskningen saknades både planering och dokumentation av dessa möten. Personalen menar att de träffar de boende dagligen och att uppföljning därför görs löpande.

Samtliga intervjuade boende efterfrågar dock inplanerade samtal för uppföljning av vistelsen. De upplever att personalen är engagerad men att tid för enskilda samtal inte alltid finns. Samtliga intervjuade menar att det är skillnad mellan spontana och planerade samtal. Oftast sitter den boende och personalen vid spontana samtal i gemensamma utrymmen vilket innebär att det inte alltid blir ett ostört samtal.

2.3.1 Bedömning

Innehållet i kontaktmannaskapet behöver förtydligas och förankras. Strukturerade uppföljningssamtal med de boende behöver genomföras regelbundet.

2.4 Aktiviteter

Det finns ingen gemensam planering för aktiviteter på Källan, vilket heller inte efterfrågas av de boende. Vid högtider som jul och påsk erbjuds de boende att följa med till olika aktiviteter som anordnas av kyrkan. Samtliga intervjuade uppger att förslag på aktiviteter tas emot väl av personalen och att de har stora möjligheter att påverka vad som erbjuds. Flera personer menar att det inte fungerar att erbjuda aktiviteter fastställda dagar och tider eftersom de boende generellt inte vill följa med på ordnade utflykter som de själva inte tagit initiativet till. Källan bjuder ibland in olika föreningar och föreläsare och det ordnas utflykter till exempelvis julmarknader och till stadshuset. Under tidpunkten för granskningen var tre personer från CA (anonyma kokainister Sverige) inbjudna. Under en kväll berättade de om sina egna erfarenheter om vägen till ett drogfritt liv. Besöket uppskattades av de som deltog.

2.5 Måltider

Måltiderna är en viktig del i verksamheten och de personer som inte har sysselsättning planerar sin dag utifrån måltiderna. Både personal och boende fäster stor vikt vid att maten ska vara god och vällagad.

Frukosten är framdukad mellan 06:30 – 08:30 och det är främst de personer som arbetar som äter då. Övriga har möjlighet att ta frukost vartefter de går upp. Lunchen serveras mellan 12:00 och 13:00 och består oftast av rester från middagen dagen innan som vid behov kompletteras med något mer för att räcka till samtliga boende. Middagen serveras mellan 17:00 och 18:00 och är dagens huvudmål.

För boende på Källan 1 ingår maten i hyran, men boende på Källan 2 får betala en viss summa per måltid. De har också möjlighet att tillaga sin egen mat, eftersom de har egna små kök, vilket boende på Källan 1 saknar. De boende som önskar kan också få en matlåda att ta med till arbetet. Boende på Källan 2 bjuds på kvällsfika varje kväll. Detta är väldigt uppskattat och flertalet använder den möjligheten. Under sommarmånaderna och en bit in på hösten används den gemensamma grillen ofta, vilket är uppskattat av de boende.

2.6 Boendetrappan

Samtliga intervjuade uppgav att de vid inflyttning fått information om Källan och hur det fungerar. Tanken är att Källan 1 och Källan 2 ska vara de två första stegen i en bostadstrappa där målet är en egen lägenhet med förstahandskontrakt. Det framkom i intervjuer att information om vad som krävs för att komma vidare i boendetrappan inte är tillräckligt tydlig.

Det kan ta lång tid att komma vidare i boendetrappan då det, enligt många av de intervjuade, är svårt att få en försökslägenhet. Det innebär att de som bor på Källan 2 kan bo kvar i flera år eftersom andra alternativ saknas. Det i sin tur innebär att personer som väntar på att få flytta vidare från Källan 1 kan få vänta länge.

Flera upplevde att bedömningen av vem som får flytta till Källan 2 inte är konsekvent. Beslut om vem som får flytta vidare fattas av handläggare på vuxenheten, ibland i samråd med personal på Källan.

2.6.1 Bedömning

Kriterierna för vad som krävs för att komma vidare i boendetrappan behöver förtydligas och ska framgå av genomförandeplanen.

2.7 Trygg och säker verksamhet

Det finns centralt framtagna rutiner inom Frälsningsarmén men de är inte implementerade i, eller anpassade till, verksamheten.

Gemensamt för samtliga boende på Källan är att de har någon form av beroendeproblematik. Målgruppen förändras vilket ställer krav på att personalen har rätt kunskaper och erfarenheter för att möta målgruppens behov, men också för att säkerställa att kraven i verksamheten följs. Ett av kraven är drogfrihet under vistelsen på Källan. Det är vanligt att de boende använder andra droger än alkohol, och användandet av nya droger gör det svårare att upptäcka om någon är drogpåverkad. Källan har begränsade möjligheter att genomföra drogtestar.

Samtliga intervjuade, både boende och personal, sa att rutiner för nykterhetstester i form av urinprov och utandningsprov, saknades. Flera av de boende menade att genomförandet av tester är beroende av vilken personal som arbetar och vilken boende som ska testas. Detta upplevs som orättvist och enligt vissa även kränkande. Vid tidpunkten för granskningen genomfördes tester enbart vid misstanke om alkohol- eller droganvändning och när den boende varit frånvarande under natten.

De boende som har läkemedel får välja om de vill ha hand om dem själva eller om de vill att personalen låser in dem i ett medicinskåp. De personer som har läkemedel inlåsta får dem av personalen som tar läkemedlet ur förpackningen och ger dem i handen till personen. Ingen i personalen har delegering för att administrera läkemedel. Kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska är informerad om hur läkemedelshanteringen på Källan går till och att en översyn av hanteringen behöver göras.

Enligt verksamhetschefen görs genomgångar av rutiner, gällande regelverk och rapportskyldigheten enligt lex Sarah⁵ en gång per år samt vid nyanställning. Den tillfrågade personalen hade vid granskningstillfället tillräcklig kunskap om hur och till vem de ska rapportera missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållande. Skriftliga rutiner saknades.

⁵ Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om skyldigheten att rapportera och utreda samt avhjälpa och undanröja missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden.

Rutinmässiga riskbedömningar genomförs inte. I gällande lag (AFS 1993:2) står att: ”Arbete som utförs på plats eller i sammanhang där det finns risk för konfrontationen med provocerande eller aggressiva personer”.⁶ På Källan bor personer med missbruksproblematik, vilket kan innebära en risk att en konfrontation uppstår. En riskbedömning kan bland annat innehålla en bedömning av risken att utsättas för våld av någon utifrån, våld mellan boende eller gentemot personal. Dokumentation av att de boende setts av personalen görs tre gånger om dagen och tydliga rutiner för detta finns.

2.7.1 Bedömning

Personalen behöver kompetensutveckling för att kunna säkerställa att kraven på drogfrihet följs.

Läkemedelshanteringen behöver ses över och kvalitetssäkras.

Rutiner för att säkerställa drogfrihet och göra riskbedömningar behöver utvecklas.

3 Måluppfyllelse och kvalitetsarbete

Verksamhetens kvalitet ska enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete⁷ kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas

3.1 Kvalitetsarbete

Vid tidpunkten för granskningen saknade enheten ett system för systematiskt kvalitetsarbete och skriftliga rutiner inom flera områden.

Enheten upprättar årligen en verksamhetsplan med mål för verksamheten. Det framgår dock inte hur målen ska följas upp. Det saknas systematisk dokumenterad uppföljning.

3.1.1 Bedömning

Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete behöver upprättas.

⁶ Arbetskyddsstyrelsens föreskrifter 1993:2, Våld och hot i arbetsmiljön

⁷ Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Referenser

Socialtjänstlagen, SoL 2012

Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om lex Sarah, SOSFS 2011:5

Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9

Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande missbruks-, riskbruks- och beroendevård inom individ- och familjeomsorgen, Fastställt av socialnämnden den 24 oktober 2012, § 1100

Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS, SOSFS 2014:5

Socialstyrelsen (2015); Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten

Vid vår granskning har vi tagit del av följande dokument:

Avtal

Verksamhetsberättelse

Lokala rutiner

Schema – bemanning

Verksamhetsberättelse för Källan 2013 och 2014

Enhetsplan för Källan 2014